

1a Part

FER CINEMA POLÍTIC POLÍTICAMENT

Cinétracts + In the Year of the Pig

Durant els anys calents que varen tancar la dècada dels seixanta, abundaven les direccions polítiques a l'avantguarda de la imatge moviment. Els *Cinétracts*, breus pasquins anònims que varen néixer durant el maig francès, miraven d'imitar la inventiva espontaneïtat del cartellisme que proliferava als murs de París. Darrera l'anonimat de la seva firma, s'hi amagaven cineastes reconeguts, com Godard, que faria d'aquest microformat un mitjà de prova d'estratègies desenvolupades posteriorment a la seva etapa militant i que ja no ha abandonat, a més de Chris. Marker, Alain Resnais, Philippe Garrel... A l'altra banda de l'Atlàntic, Emile De Antonio, recentment desaparegut, se situava a l'avantguarda del cinema polític nord-americà, amb uns films de muntatge que s'allunyaven de qualsevol dogmatisme extreient la seva força de la reflexió que naixia a partir de la confrontació de la paraula amb les imatges d'actualitat. In the *Year of the Pig*, el seu assaig polític més prestigiós, continua essent un dels intents més seriosos de crítica de l'imperialisme americà llavors en la seva sagnant versió vietnamita.

Cinétracts, Anònims, 1968, 32' aprox.

001: Història del moviment estudiantil i advertència

002: Poema anònim d'un estudiant – Maig 68

004: La repressió (CRS- ferits, etc.)

005: Moviment estudiantil que desemboca en el moviment obrer

019: "Com més bé la vida" – Les barricades condueixen a la confraternització, etc.

026: "Tots som jueus alemanys"

027: Crítica social – paral·lelisme 1936/68

066: Mèxic –El preu d'una medalla – 15 medalles/200 morts

109: Publicitat –Vietnam – NO – Dret a la paraula – Dret a l'amor

009: Contra les veritats evidents – Castro – (canvi de moral – abolició de la moral burgesa)

010: Reflexioneu! (Antiimperialisme que concerneix a la cultura – partits polítics – sexe – socialisme – somni – moral – revolució – etc.)

QUÈ ÉS UN CINÉTRACT? Són 2' 44" (és a dir, una bobina de 16mm, 30 metres a 24 fotogrames per segon) de film mut de tema polític, social o altres, destinats a provocar el debat i l'acció.

HEM D'EXPRESSAR AMB CINÉTRACTS ELS NOSTRES PENSAMENTS I REACCIONS.

PER QUÈ? Per: CONTESTAR- PROPOSAR- SORPRENDRE- INFORMAR – PREGUNTAR – AFIRMAR – CONVÈNCER – PENSAR- CRIDAR – RIURE – DENUNCIAR – CULTIVAR.

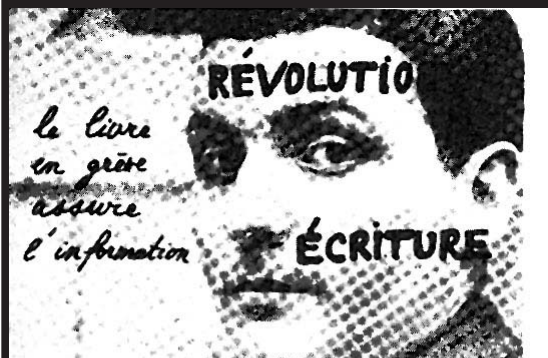
AMB QUÈ?

-Un mur, una càmera, una llum que il·lumina el mur.

-Documents, fotos, diaris, dibuixos, cartells, llibres, etc.

-Un bolígraf, un cartró, *cel.lo*, cola, un metre, un cronòmetre.

-Algunes idees... **Realitzeu cine-pamflets!**

idem
10 secondes

DIMECRES 22 A LES 19H. PEDRO COSTA I JOSÉ LUÍS GUERIN PRESENTARAN L'ÚLTIM FILM DEL CINEASTA PORTUGUÈS: "Où gît votre sourire enfoui?"

Durant els mesos de maig i juny de 1968, varen ser realitzats i distribuïts, per tot França, centenars de *Cinétracts*, com instruments de relació i de contrainformació. La seva producció fou empresa per elements dinàmics dels Estats Generals del Cinema, a partir d'una idea de Chris. Marker. Era una manera senzilla de superar la gran contradicció de la vaga general: els treballadors dels laboratoris es trobaven en vaga (=recolzament al moviment), raó per la qual no podien ser revelats els films rodats pels cineastes militants per recolzar als vaguistes i denunciar la repressió (=debilitat del moviment). El 20 de maig es va constituir una comissió de derogació de l'ordre de vaga per la realització de films (no firmats) sobre els esdeveniments polítics. Però l'acabat d'un film sonor amb pista òptica requeria un espai de temps considerable i, en vista de què es precipitaven els esdeveniments, s'havia d'actuar (i reaccionar) amb molta rapidesa. D'aquí la proliferació dels pamflets filmics muts, rodats sobre una o dues bobines de 30 metres, en 16 mm i en blanc i negre, negatiu o reversible, realitzats a partir de documents fàcilment manipulables –fotos i textos- i muntats directament en càmera.

El film pamflet es corresponia amb les idees de Godard sobre el cinema polític: films realitzats en grup, senzills i barats, que es poguessin dur a terme amb rapidesa: "Era una manera senzilla i barata de fer cine polític, per una secció d'empresa o per un comitè d'acció, ja que la bobina costa 50 francs, tot inclòs. Principalment, interessa no tant la difusió com la seva realització. Té un interès local de treballar i dialogar plegats. Cosa que fa avançar. I després, la difusió es pot portar a terme a cases particulars, a les reunions. Es pot donar un intercanvi amb altres films dels comitès d'acció veïns. Això permet repensar el cinema a un nivell molt senzill i molt concret. La seva realització pot fer entendre a la gent de cine que s'ha de treballar amb la gent que no ho fa, i com que són extremadament senzills de fabricar, la gent que no ho fa pot comprendre que els problemes del setè art són, en realitat, simples i que només es compliquen en la mesura en què els complica la situació política. Els films han d'ésser realitzats per grups sobre una idea política. Perquè de la mateixa manera que a les aules es reescriu amb els estudiants, igualment, crec que els films s'han de fer amb els que els veuen. S'ha de tornar a aprendre el llenguatge, saber com és aquest llenguatge que ha estat emmordassat, vexat". (Declaracions realitzades a J.P. Fragier i B. Sizaire, *Tribune Socialiste*, 23 de gener de 1969).

Malgrat l'anonimat, es poden reconèixer amb força facilitat alguns dels productes realitzats per Godard. Els seus signes distintius són la cal·ligrafia, la descomposició de paraules, l'escriptura afegida sobre les fotografies, el muntatge.

Jean Collet a Spécial Godard,
L'Avant Scène du Cinéma,
nº171/172 juliol/setembre 1976

2a Part

In the Year Of the Pig, Emile de Antonio, 1969, 111' *In the Year Of the Pig* va ser/és una arma organitzadora, un/a collage/història de la lluita del poble a Vietnam. Aquest collage va ser realitzat amb l'ajuda de la DRV (República Democràtica del Vietnam), el NFL (Front d'Alliberament Nacional), Marxistes Francesos, amics del cinema i de la televisió de la República Democràtica Txeca (1967), la República Democràtica Alemanya, desertors nord-americans, veterans pacifistes, i el propi moviment pacifista. Va ser realitzada quan el Moviment encara era jove, ampli, fort en la seva lluita i emoció, i sense coneixement del que havia passat a Vietnam, quan havia passat i per què. Al film no es mostren protestes als Estats Units perquè qui es dirigia a nosaltres era "l'altre", freqüentment en les nostres paraules i imatges. Es tractava també de la manera com els vàrem veure de mitjan dels 30 a la Ofensiva Tet. Era una línia marxista, històrica, no lliure d'errors. La seva audiència va ser variada, intensa, i en alguns llocs fins i tot es van omplir els cinemes. Va ser emesa per la televisió europea però mai l'americana. Ni tan sols avui. Va arribar a les sales americanes i europees. El cinemes van patir atacs. Van pintar la falç i el martell a sobre les pantalles (a Los Angeles, entre altres); hi va haver amenaces de bomba en un cinema de Houston; a París, on va tenir un llarg èxit, el cinema va ser sistemàticament atacat amb bombes fèrides. La Moratòria el va fer servir com instrument; va ser utilitzat per beneficiar als Set de Chicago a l'inici del judici; el moviment pacifista australià el va fer servir com a principal arma filmica. Va ser projectat a cafès de l'estat, a reunions d'ensenyament col·lectiu. Encara em trobo gent que em diu: "El seu film em va decantar cap a l'activitat pacifista". I sí, encara es projecta a alguns col·legis. Va ser el primer film marxista nord-americà que va ser nomenat pels Oscars. Això va significar per mi molt menys que l'anell que un funcionari de la DRV em va donar solemnement a Leipzig on el film va guanyar un premi, un anell fet dels restes d'un avió de combat americà derribat sobre la DRV.

Si oblidem la història, només som una convulsa contracció nerviosa pel dispositiu dels mèdia actuals. Aquest dispositiu és fals, i treballa per esborrar la realitat d'ahir. La lluita és sempre la mateixa; l'objectiu principal és sempre el mateix; però canvien els corrents, els actors, els accents, les disfresses. No sóc un liberal d'esquerres i el film tampoc ho és.

Emile de Antonio, a Douglas Kellner i Dan Streible (eds.) *Emile de Antonio*, University of Minnesota Press, 2000

Amb *In the Year Of the Pig* volia construir una arma que fos utilitzada contra la nostra guerra a Vietnam. Tot el que havia vist anava dirigit a l'emoció, i atreia a aquells que ja estaven commoguts. Per quin motiu hi érem? Per què vam entrar en guerra? Fer un film que no fos una lectura, ni tampoc un crit. El film comença amb els dies de domini francès, als inicis dels anys trenta, i arriba fins a l'Ofensiva del Tet del 1968. Fonts: vells noticiaris que tothom ha oblidat; entrevistes; films del DRV i del NLF; però per demunt de tot, films de la televisió americana en els que la guerra era ocultada fent-la part de la programació de notícies diàries, col·locant els pobles en flames entre anuncis comercials de desodorants i Cadillacs. Fent-la quotidiana, la televisió la va fer desaparèixer. Jo la volia portar de nou, història filmica a 24 imatges per segon. Tots els meus films tracten de la història del meu país durant la Guerra Freda. De *In the Year Of the Pig*, Pauline Kael va dir "Ho Chi Minh és l'heroi". Tenia raó. D'una forma força curiosa, el film va ser nominat per a un Oscar. Fred Astaire el va presentar a la gala amb cert enganyament.

Emile de Antonio, "Movies and Me", 1974,
a Douglas Kellner i Dan Streible (eds.)
Emile de Antonio

NOTA: Per motius aliens a l'organització la còpia del film *In the Year Of the Pig* facilitada finalment per la distribuïdora SPHINX PRODUCTIONS es projectarà en Betacam i no en 35 mm.